

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1MCdo/13/2010
Identifikačné číslo spisu:	1205203682
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1205203682.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: Mgr. Y. A., bytom v X., zastúpená JUDr. Jozefom Vózárom, advokátom so sídlom v Bratislave, Kamenárska č. 17a, proti odporcovi: RINGIER Axel Springer SLOVAKIA, a.s., so sídlom v Bratislave, Prievozská 14, zastúpený JUDr. Jánom Havlátom, advokátom v Bratislave, Rudnayovo nám.1, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 16 C 45/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. marca 2010 sp. zn. 5 Co 430/2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e výrok rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. marca 2010 sp. zn. 5 Co 430/2007, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Navrhovateľka sa v konaní o ochranu osobnosti domáhala, aby súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1 100 000 Sk a nahradiť jej trovy konania. Na odôvodnenie návrhu uviedla, že uverejnením článku pod názvom Nová milenka v denníku Nový čas z 20.5.2004, ku ktorému boli uverejnené aj fotografické snímky navrhovateľky a L. A. odporca ako vydavateľ zasiahol do jej práv na ochranu osobnosti.

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 21. mája 2007 č.k. 16 C 45/2005-152 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke nemajetkovú ujmu 500 000Sk, vo zvyšku návrh zamietol a vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku vyslovil, že dôstojnosť a česť navrhovateľky bola uverejnením článku poškodená a uverejnením fotografií navrhovateľky bez jej súhlasu bol porušený zákon (§34 ods.6 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a príslodiach). Návrhu v časti, týkajúcej sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vyhovel sčasti - navrhovateľke priznanú náhradu vo výške 500 000 Sk, ktorú považoval za primeranú tak okolnostiam, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti navrhovateľa, ako aj dôsledkom vyvolaným týmto zásahom. O náhrade trov konania rozhodol s odkazom na § 142 ods. 2 O.s.p., keďže navrhovateľka mala vo veci úspech len čiastočný vyslovil, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov

konania nepriznáva.

Na odvolanie oboch účastníkov Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. marca 2010 sp. zn. 5 Co 430/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola odporkyni uložená povinnosť ospravedlniť sa navrhovateľovi potvrdil. V časti zaväzujúcej odporkyňu zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 1 000 000 Sk zmenil tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľke túto náhradu vo výške 9 958 €; vo zvyšku návrh zamietol. Rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania a že každý účastník je povinný zaplatiť na účet odvolacieho súdu sumu 31,72 €. Zmeňujúci výrok rozsudku, ktorým bola znížená výška súdom prvého stupňa priznaného materiálneho zadosťučinenia, odvolací súd odôvodnil tým, že z hľadiska aplikácie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka sú rozhodujúce dve kritériá - závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Pri aplikácii tohto ustanovenia zohľadnil najmä, že navrhovateľka bola v čase zásahu do jeho osobnostných práv tzv. osobou verejného záujmu, ktorá na jednej strane musí počítať s tým, že verejnosť sleduje jej konanie vo zvýšenej miere, na druhej strane musí prejavovať väčšiu mieru tolerance voči (aj mediálne poskytovaným) informáciám o jej konaní na verejnosti. So zreteľom na to považoval odvolací súd za primeranú náhradu tejto ujmy v peniazoch vo výške 9 958 €. Na odôvodnenie výroku o trovách konania odvolací súd uviedol, že rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech a neúspech oboch účastníkov konania žiadnemu z nich nepriznal právo na náhradu trov konania.

Na základe podnetu navrhovateľky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti výroku uvedeného rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania. Odvolací súd sa podľa názoru generálneho prokurátora dôsledne neriadil ustanoveniami § 142 ods. 2 a 3 O.s.p. Nezohľadnil, že navrhovateľka mala v konaní plný úspech v časti návrhu, ktorou sa domáhal a ospravedlnenia, a že čiastočne úspešná bola tiež v časti návrhu, ktorou sa domáhala materiálneho zadosťučinenia - súdy oboch nižších stupňov zhodne dospeli k záveru, že navrhovateľke vzniklo právo na náhradu spôsobenej ujmy v peniazoch, odlišne stanovili len jej výšku. Keďže určenie výšky plnenia priznaného navrhovateľke bolo závislé od úvahy súdu (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka), mal odvolací súd aplikovať § 142 ods. 3 O.s.p. Predpokladom použitia tohto ustanovenia je skutočnosť, že výška požadovaného plnenia závisela od úvahy súdu; ak je tento predpoklad splnený, treba o náhrade trov konania rozhodnúť podľa tohto ustanovenia. Pokiaľ odvolací súd nepostupoval podľa § 142 ods. 3 O.s.p., ale podľa § 142 ods. 2 O.s.p., spočíva výrok jeho rozhodnutia o trovách konania na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby mimoriadnym dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu bol zrušený a vec v rozsahu zrušenia vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Účastníci sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

V priebehu dovolacieho konania došlo k zmene obchodného mena odporcu z Ringier Slovakia, a.s. na Ringier Axel Springer Slovakia, a.s.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v lehote jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť mimoriadnym dovolaním, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor namietal, že napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl

súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Úspech v konaní treba chápať v procesnom zmysle, teda v závislosti od výsledku súdneho sporu. Navrhovateľ má procesný úspech v plnom rozsahu vtedy, keď súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu vo veci samej a vydá rozsudok v súlade s navrhovaným petitom. O plný úspech odporcu ide vtedy, keď súd návrh v celom rozsahu zamietne.

Ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo (§ 142 ods. 2 O.s.p.). V zmysle tohto ustanovenia majú účastníci v prípade čiastočného úspechu v konaní (v závislosti od pomeru úspechu) právo na pomernú náhradu trov konania. Ak je však pomer ich úspechu a neúspechu v konaní v zásade rovnaký, súd rozhodne, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (§ 142 ods. 3 O.s.p.). Toto ustanovenie predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania; súd podľa neho prizná účastníkovi konania plnú náhradu trov konania, i keď mal vo veci len čiastočný úspech, v troch prípadoch: 1. ak účastníkov neúspech v pomere k úspechu v konaní bol nepatrný, 2. ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku a 3. ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu.

V prípade, ktorý je v predchádzajúcom odseku uvedený pod 3., sa úvaha súdu môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu účastníka konania (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií a jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Ako príklad takéhoto určenia výšky plnenia v závislosti od úvahy súdu sa aj v odbornej právnickej literatúre uvádza rozhodovanie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého súd určí výšku náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (viď Občiansky súdny poriadok - Komentár, Eurounion, s.r.o., Bratislava 2010, str. 555).

V preskúmvanej veci súd vyhovel návrhu navrhovateľa, aby sa mu odporkyňa, ktorá neoprávnene zasiahla do jeho osobnosti, ospravedlnila v týždenníku PLUS 7 dní a zaplatila mu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z hľadiska rozhodovania o trovách konania nebolo v tomto prípade určujúce, akú výšku tejto náhrady navrhovateľ požadoval, a akú výšku mu priznal súd; rozhodujúce bolo, že výška náhrady závisela od úvahy súdu (viď § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). So zreteľom na to mal odvolací súd aplikovať § 142 ods. 3 O.s.p. Dovolací súd poznamenáva, že k rovnakým aplikačným a interpretačným záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v ďalších rozhodnutiach (viď napríklad rozhodnutia vydané v konaniach sp. zn. 1 M Cdo 4/2007, 2 M Cdo 3/2006, 3 M Cdo 9/2007, 5 M Cdo 2/2009).

Pokiaľ odvolací súd v danom prípade založil rozhodnutie o trovách konania na aplikácii § 142 ods. 2 O.s.p., spočíva výrok jeho rozsudku o trovách konania v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu zrušil a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.